

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CXIX. De Abstinentia à carnibus certo tempore, exhibitata à
Sectariis, & de abstinentia ab altera refectione à Catholico dispensato in
esu carniū observanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

TITULUS XLVI.

De observatione Jejuniorum.

DECISIO CXIX.

De abstinentia à Carnibus certo tempore, exhibita à Sectarijs, & de abstinentia ab altera Refectione à Catholico dispensato in esu carnum observanda.

SPECIES FACTI.

P Ancratius, Religiosi cujusdam Ordinis vir insignis, tempore Quadragesimali negotiorum causâ venit in urbem Imperialem N. & in hospitio commorans sibi apponi jussit cibos esu-
wiales, præmonens hospitem, sibi

in Quadragesima, & hac die licitum non esse carnibus vesci. Sed contigit, ut in eodem cubiculo Lutherani quidam mercatores proximæ mensæ accumberent, & carnes frixas atque affatas cum volucribus non solum hilariter comederent
P p 2 ipsi.

ipsi, sed etiam Paneratum ad secum prapendendum invitarent petulanter potius quàm humaniter; & cum is se excusaret, id sibi hoc tempore non esse licitum, inter cachinnos & irrisiones ipsi insultabant, atque præcepti Ecclesiastici, velut ab homine provenientis & non obligantis vim non modò elevabant, sed etiam damnabant, inò exhibebant. Idem Paneratus ex illa urbe digressus sub vesperum devenit ad Parochum Catholicum sibi perbene notum, in cuius diocesi pro illo anno generaliter Episcopus viâ dispensationis indulgit esum carniùm, quas tamen Parochus ex privata devotione non manducavit, sub vesperum tamen coenare & alteram

refectionem adhibere consuevit: id quod observans Paneratus cum omni humanitate interpellavit amicum Parochum, se mirari, inquit, quòd carnes non comedens scrupulum sibi non faciat adhibendo alteram refectionem in cibis esurialibus, in Quadragesima prohibitam, sicut est prohibita comestio carnis. Ex quo factò duz sunt discutiendæ quæstiones, una iterum cum Lutheranis controversia nempe *an Ecclesia rectè prohibeat certis diebus esum carniùm*; altera cum Catholico, eoque Religioso, *an nempe dispensatus in esu carniùm, non tamen admittens hanc dispensationem quòd carnes, possit alteram adhibere refectionem in cibis esurialibus?*

QUÆSTIO. I.

An Ecclesia rectè prohibeat certis diebus esum carniùm?

Petulantes Mercatores præcipuè Confessionis Augustanæ, quæ multis impugnat discrimen ciborum *art. 5. de abusibus*, argumenta non sine sannis & risibus proponebant. 1. agebant, Christus *Luc. 10.* allocutus suos discipulos monebat: *manducate, que apponuntur vobis.* Rationem verò 2. dedit *Matth. 15.* dicens, non, quod intrat in os, conquis-

nat hominem: ergo vana est, oblectantia facere discrimen inter cibos & carnes certis diebus non comedere. 3. Magistro consensit discipulus, Apostolus Paulus, qui *1. Cor. 10. v. 25.* primos Christianos noluit scrupulosos esse in delectu ciborum, sed absolute iussit, *omne, quod in macello venit, manducate, nihil interrogantes propter conscientiam.* Idem Pau-

Paulus 4. Christianos noluit attendere discrimen in cibis, nec in diebus, dum Coloss. 2. v. 16. dixit, nemo vos iudices in cibo & potu, aut in parte diei festi. Item Rom. 14. alius iudicat diem inter diem, alius autem iudicat omnem diem. Nam Regnum Dei non est esca aut potus. ibid. Imò S. Paulus 5. præcepta hominum, quibus præcipitur, ne tetigeritis, ne gustaveritis &c. Coloss. 2. v. 20. omnino rejicit: ergo nec Papa potest hujusmodi onus imponere. 6. Ejusmodi Traditiones humanæ (sic vocat Confeilio Augustana præcepta Ecclesie) magna afferunt conscientijs pericula, & laqueos iniiciunt contralibertatem Christianam. 6. Sunt observatu impossibiles; id quod S. Petrus jam agnovit, dum act. 15. ait: quare tentatis Deum imponentes jugum super cervices discipulorum, quod neque nos, neque patres nostri, portare potuimus? 8. Utique nos Christus liberavit à jugo Legis Mosaicæ, quæ vetuit certis veluti cibis, v. g. carne suilla; & vos Papista magis Legem Moyse quàm Christi observatis, & sic Judaizatis. Hinc 9. Paulus 1. Tim. 4. prohibitionem ciborum vocat doctrinam demoniorum, quia pugnat cum Evangelio; quippe 10. Vos Papista per ejusmodi traditiones & mandata hominum, certos cibos &c. vetantiam, si ea observetis, putatis & vultis mereri gratiam, & justificari;

cùm tamen Evangelium justitiam soli fidei in Christum tribuat. Et quare 11. non potius imitami mansuetudinem Christi, qui Apostolos, contra usitatam traditionem manus non lavantes, & spicas vellentes, excusavit? 12. Neque nos prohibemus jejunia, sed approbamus, & quandoque observamus, at libera, sine opinione obligationis, ita ut peccemus, si non jejunemus. Sicigitur & ipse, Reverende Domine, inquebant, faciat, ac sine scrupulo nobiscum comedat carnes, insuper habità Papæ prohibitionem, qui conscientiam in his ligare contra Evangelium, Christi & Pauli doctrinam, non potest.

Hæc deliramenta insolenter & inter cachinnos obtrusa stomachum quidem optimo Pancreatio movebant, at non ad concedendas carnes, sed ad S. Matris Ecclesie justissimam de Jejunio, præsertim Quadragesimali, legem ardentem & efficaciter defendendam. Habete patientiam, ait, diluam liquidissimè vestras argutationes & cavillos, prius tamen audire placeat, quæ pro meâ & Ecclesiastici præcepti causa breviter adducam. 1. Nunquam legistis in Scriptura S. nimirum act. 15. v. 19. S. Petrum in primo Concilio generali, ex Apostolis ac Christi discipulis congregato, sic pronuntiâsse: visum est Spiritui Sancto, & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris, quàm

haec necessaria, ut abstinere vos ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato? An non videtis, S. Petrum, Papam & Christi Vicarium, cum ceteris Apostolis abrogatâ in reliquis Lege Mosaica novô præcepto obligatoriô (protali enim agnovit S. Paulus ibidem v. 41. præcipiens custodire præcepta Apostolorum & Seniorum) prohibuisse certos cibos, & fecisse discrimen ciborum? Si Petrus, tanquam Ecclesiæ caput, fidelibus imponere onus potuit prohibendo certos cibos, cur Papa, eius Successor, non possit certos prohibere cibos pro certis diebus ex justa causa?

2. An non quilibet legitimus Magistratus etiam Politicus, & Superior, habet potestatem ferendi leges in conscientia obligantes, sive præcipiendo sive prohibendo? Non legistis apud S. Paulum Rom. 13, *omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit; non enim est potestas nisi à Deo: qui resistit, NB. Dei ordinationi resistit: qui autem resistunt, ipsi sibi NB. damnationem acquirunt - - Ideo necessitate subditi estote, non solum propter iram, sed etiam NB. propter conscientiam?* Idem Paulus Hebr. 13, disertè mandat: *obedite Praepositis vestris: ergo legitimi Superiores possunt rem honestam præcipere (& indifferenter ex justa causa prohibere) in conscientia & sub peccato secundum Scripturas, imò & spectato lumine Naturali, quod dicitur om-*

nibus, Superiori justè imperanti parendum esse sub peccato, non minus ac parentibus; idque omnino necessarium est ad Rempublicam humanam, Ecclesiasticam æque ac Politicam, ritè gubernandam. Atqui Papa est legitimus Superior Ecclesiæ, ab ipso Christo constitutus, sibi promittente, *Tibi dabo claves Regni caelorum, quodcumque ligaveris (etiam lege justa) erit ligatum et in caelis. Matth. 16. item sibi omnes suas oves, seu fideles ac Christianos omnes, tanquam Pastori subiciente, pascite oves meas, pascite agnos meos. Jo. 21. Et hic Superior legitimus in Quadragesima, ac per annum diebus Veneris & Sabbati prohibet Christianis comedere carnes, & quidem ex justa causa, nempe partim in memoriam jejunii, quod Christus Dominus 40. diebus continuavit, in honorem & memoriam Passionis Dominicae, ac in honorem B. Virginis Mariae Matris Christi, partim ut à fidelibus fiat aliqua corporis maceratio ad edomandam petulantem carnem, ad quem finem valde conducit abstinentia à carnibus, quæ ex natura sua magis delectant & nutriunt, quàm pisces & cibi leviores. Nunquid ipse Paulus, sicut fuerit sanctus, & magnus Apostolus, sub exemplo docuit nos castigationem corporis nostri, dum de se fatetur, *castigo corpus meum, & in servitutem redigo?**

3. An ignoratis constantissimam à temporibus Apostolorum traditionem & praxim Ecclesiæ, adeoque etiam Primitivæ, quam fatemini integram & erroris expertem fuisse, semper observantis, & quidem cum opinione obligationis, præceptum Ecclesiæ de discrimine ciborum, & Jejunio, præsertim Quadragesimali? Nunquid S. Ignatius M. qui vixit primò sæculò, & proximè ad tempora Apostolorum, iam scriptò nobis reliquit ad Philipp. *Quadragesimale Jejunium ne spernatis; continet enim exemplum conversationis Dominicæ? &c. &c.*

Jam ad vestra, inquit Paneratus, ex Luthero & Melanchtone, perfidis Apostatis, rebellibus Ecclesiæ filiis, pessimæ notæ hominibus (ignoscite sic loquenti; tales enim fuisse certum & evidens est ex historia) deprompta nullius momenti argumenta, & Scripturam in sequiorem sensum detorquentia, gradum facio. Ad 1. dico, Christum tibi voluisse, ut discipuli essent contenti cibus appositis, etsi viliores essent, & sectarentur frugalitatem, non lautitias in cibus. Ad 2. quod ad nauseam usque eructatis, textus est intelligendus de cibus secundum se spectatis, non ut prohibitis à legitima Potestate. Utique eius pomi prohibiti in Paradiso coinquinavit, hoc est, peccatorem constituit Adamum, non coinqui-

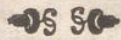
naturus, si prohibitus non fuisset. Ad 3. Ibi S. Paulus voluit fideles liberare ab illa sollicitudine, qua putabant se teneri ad inquirendum, an non carnes, quæ in macellis vendebantur, jam fuissent immolatæ Idolis: inquirere fideles non voluit Apostolus, abstinere tamen à carnibus jam immolatis, si scirent fuisse immolatas, iussit *Ad. 15.* uti dictum: sic etiam, cum sciatur Ecclesiæ prohibitio de esu carniū certis diebus, non licet ijs vesci. Ad 4. in primo textu Paulus loquitur de observatione Legali, qua Judæi abstinebant à certis cibus constanter vetitis, v. g. carne suilla, certaque festa celebrabant: quæ utique Leges veteris Testamenti non stringebant Christianos, utpote jam abrogatæ à Christo, & *umbra futurorum*, uti subjungit Paulus. In altero innuit Paulus, quòd ex primis Christianis aliqui jejuna-verint certis tantum diebus, uti feriâ 4. 6. Sabbathò, alij omnibus diebus, utrique bene, quia neutros reprehendebat Paulus. Sic interpretantur Patres cum Origene & Ambrosio. Adjectus Textus, *regnum Dei non est esca aut potus*, prorsus non est ad rem, nec à longè video, quid inde contra Catholicos inferri queat. Ad 5. Ibi corrigit Paulus illos Christianos, qui adhuc Iudaizabant, putantes, quosdam cibos pro omni tempore vetitos esse tanquam

quam immundos, aliásque Leges Ceremoniales Moysis adhuc observabant dicentes, *ne tetigeritis*, nempe cadaver defuncti hominis, *ne gustaveritis*, nempe carnem suillam, lepторинam &c. in veteri Testamento prohibitam: quas Leges rectè vocat Paulus *præcepta & doctrinas hominum*; quamvis aliquando fuerint divinæ, tamen jam tunc erant abrogatæ, & non nisi proprio particularium hominum iudicio servatæ. Ad 6. Libertas Christiana non consistit in exemptione ab observatione Legis humanæ, à Legitimis Superioribus latæ, utpote quibus Christus & Paulus obediri iussit sub peccato, sed in exemptione à Legibus & iugo Mosaico &c. Leges iustæ non ponunt laqueos, nec pericula conscientis, nisi perversorum hominum, qui pertinaciter illis resistunt, quod per accidens & ex malitia subditorum contingit, ac propterea Leges cessare non debent, sicut præcepta Decalogi propterea non cessant. Ad 7. S. Petrus manifestè loquitur de iugo Legis Mosaicæ, non de legibus novi Testamenti, præsertim Ecclesiasticis, quas vel ipse de novo posuit, vel successores sui in Pontificatu deinceps ferent ex iusta causa. Ad 8. Non observamus Legem Judaicam, sed legem jejuniij à Prælatibus Ecclesiæ de novo positam, & traditione Apostolica nobis intimatam, & hinc non Judaizamus. Ad

9. In quo sensu prohibitionem ciborum vocet Paulus doctrinam demoniorum, dictum est ad 5. nempe prout eos prohibebat Lex antiqua jam tum antiquata, & à quibusdam superstitiosè observata. Ad 10. Prohibitio certorum ciborum pro certis diebus nullatenus pugnat cum Evangelio, partim quia Christus & Apostoli dederunt Ecclesiæ potestatem ferendi leges generaliter, consequenter & de jejuniis & abstinencia à certis cibis pro certis diebus, ex iusta causa. Non putant Catholici se justificari immediatè per jejunia, & se mereri primam gratiam sanctificantem, qua fiunt iusti, ut malè & vel per malitiam vel per ignorantiam insimulantur, sicut nec putant, se sola fide justificari, quod est manifestè erroneum & contra Scripturas, sed hoc dicunt, per jejunia & alia opera pia augeri in se jam antecedenter iustis, & justificatis per debitam poenitentiam, vel per Sacramenta, justitiam & gratiam sanctificantem, & satisfieri pro poenis temporalibus dimissò peccatò quod culpam remanentibus: nondum verò iustus per jejunia, sicut per fidem ita & alia opera bona, disponi aliquo modo ad justificationem consequendam per Sacramenta & Poenitentiam veram. Et hoc in varijs locis docet Evangelium & Scriptura. Ad 11. Christus excusavit suos discipulos in tantum, in quantum minus erant rei,

rei, quàm Judæi magis studentes
observare ceremonias Legis Mosai-
cæ, quàm observare mandata Dei
moralia. Deinde ipse fuit au-
thor Legis novæ, & sustulit Leges
Ceremoniales antiquas, & sic ab his
exemit suos discipulos. Ad 12.
hoc ipsum nobis displicet in vobis,
quòd jeunia, rem honestam ac in-
scripturis totius laudatam & appro-
batam, faciatis arbitraria, intuper
habitò mandatò Ecclesiæ, & legiti-
mi Superioris Summi Pontificis ea
præcipientis. An non timetis à Deo
vobis exprobrandum, quod olim

Judæis exprobatum legimus, in je-
junijs vestris invenitur voluntas vestra.
Si igitur velitis esse oves Christi,
Summo Pastori, quem Christus ipse
constituit tanquam Vicarium
suum, Summo Pontifici Romano
vos subijcite, vocem ejus audite,
& mecum ab esu carniùm hoc
tempore vos ab-
stinetè.

QUÆSTIO II.

*An dispensatus in Jejunio Quadragesimali
quoad carnes comedendas teneatur abstinere
à secunda refectioe, supposito,
quòd carnes sponte non
comedat?*

Paneratius bonò zelò ita quidem
existimabat, & contra Paro-
chum sic arguebat. 1. Qui
non admittit dispensationem in lege,
seu non acceptat, ille manet ligatus
lege; quia dispensatio est instar do-
nationis, quæ, si non acceptetur,
(R. P. Fichler Decis. T. 2.)

nihil operatur: sed, qui non man-
ducat carnes, licet ad eas sit dispen-
satus, dispensationem non accep-
tat: ergo manet lege ligatus, & dis-
pensatio nihil operatur. 2. Episco-
pi solent tantùm dispensare in esu
carnis, non verò in secunda refe-
ctio-

Q

atione : sed dispensatio, utpote odiosa, strictæ est interpretationis, adeoque non extendenda ad secundam refectionem : ergo. 3. si talis posset uti secunda refectione, tunc vice versa dispensatus in secunda refectione, vel aliunde excusatus à jeiunio, posset etiam comedere carnes : sed hoc juxta omnes videtur esse falsum : ergo & prius. 4. Siquis non obstante generali dispensatione ad comedendas carnes in Quadragesima, eam tamen quoad carnes non admittens, posset sub vesperum cœnare, & alteram refectionem adhibere, possent Religiosi, saltem non exempti à jurisdictione Episcopali, sine consensu Superioris sui, qui dispensationem non admittit pro suo Monasterio, sub vesperum alteram refectionem adhibere : sed hoc est absurdum, & nullus fortè auderet facere : ergo.

Parochus e contra factum & morem suum excusavit hoc modo, 1. ab auctoritate DD. nempe Cajetani, Azor, Fagundez & P. VViestner *h. t. n. 7.* dein 2. ex ratione, quia per dispensationem in esu carniū aufertur essentia, & quod principale est, jeiunij Ecclesiastici : sed sublatâ essentiâ & principali cessat quoque accidens & accessorium, videlicet obligatio abstinendi à secunda refectione. *arg. c. accessorium 42. de R. J. in 6.* ergo. 3. Si maneret obligatio abstinendi à

secunda refectione, sublatâ per dispensationem obligatione abstinendi à carnibus, tunc in cœna non possem adhibere carnes, & in harum esu ad alteram refectionem pervenire : sed hoc est contra sensum communem, ut putabat, omnium tam Doctorum, quam Fidelium reliquorum, cum nemo sibi faciat scrupulum, si in carnibus adhibet alteram refectionem, qui absolute, & sine restrictione dispensatus est in esu carniū : ergo.

Ad me quod attinet, sentio cū hoc Parocho contra Panctatum, & multos alios Religiosos, quibuscum hac in re sæpius mihi fuit decertandum, & præter alia à Parocho allata argumenta specialiter urbi absurdum, ad quod opinio Adversariorum reducitur; an non enim evidenter absurdum & incredibile est, quòd liceat alteram refectionem vesperi sumere in carnibus, non verò in cibus esurialibus? atqui dispensatus simpliciter, & sine restrictione ad prandium, licite sumit alteram refectionem vesperi in carnibus, cum per totum diem sit dispensatus in jeiunio Ecclesiastico saltem quoad carnes, non dissentibus Adversariis: ergo evidenter absurdum & incredibile est, eidem non licere alteram refectionem vesperi sumere in cibus esurialibus. Si quis ex parte velit acceptare dispensationem, & corpus suum ac gustum mortificare quoad esum carniū, cur, quæ-

fo, id non possit, cum abstinentia à carnibus & abstinentia ab altera refectioe separabiles ab invicem ac dividuæ sint? Et hanc doctrinam fateor cum Laymanno l. 4. tr. 8. c. 3. n. 8. allegante Lessium & Tolentium, procedere solum in casu dispensationis; si enim ob aliam causam, v. g. quia alii cibi, nisi carnes, non facile possint haberi, vel si quis nimium abhorreat ab aliis cibis, tunc admitto, talem non obstante, quod carnes licitè comedat, teneri adhuc abstinere à secunda refectioe etiam in carnibus; licet e putem, ei propter talem causam licitum esse loco cœnæ collatiunculam sumere etiam in carnibus.

Ad Opposita facillimè respondetur. Ad 1. *dist. Ma.* qui dispensationem non acceptat nullo modo, nec quoad principale nec quoad accessorium, manet lege ligatus. C. *Ma.* qui non acceptat quoad partem, vel quoad principale, acceptat tamen quoad alteram partem, nempe quoad accessorium. N. *Ma.* talem enim lex non ligat quoad hanc partem, cujus dispensationem vel ablationem acceptat: imò simpliciter dispensatus in jejuniis, licet sponte ac voluntariè non comedat carnes, semper tamen potest, si velit, dispensationem admittere, & comedere carnes non solum in prandio, sed etiam in cœna, & ijs integrè se reficere. Ad 2. Episcopi dispensando ad esum carniarum implicite

consentur etiam dispensare ad alteram refectioem, quæ est aliquid accessorium ad esum carniarum tanquam ad principale, vel quasi accedens ad essentiam jejuniis: quando autem aliquid se habet per modum accessorij aut accidentis, etiam comprehenditur in dispensatione, aut lege, etiam odiosa, & sic extensione opus non est, ut habet communis doctrina de Lege odiosa, & ego tradidi ad *Tit. de Constitut. & de Rescriptis.* Ad 3. N. *sequelam*, quia principale non sequitur suum accessorium, nec minus secum trahit, quod est maius, bene tamen vicissim, ut est gnome apud Doctores. Ad 4. N. iterum *sequelam Major.* cum probabiliore, quia Religiosi non habent proprium velle & nolle, & disciplina Religiosa exigit, ut Religiosi in refectioe sua non suum gustum & arbitrium sequantur, sed Superioris, dispensationem pro suo Cœnobio absolute & quoad nullam partem acceptantis. Certè si possent Religiosi sine consensu Superioris acceptare dispensationem quoad alteram refectioem, non amplius foret ratio, cur non possent etiam acceptare quoad esum carniarum, quod non facile à quocquam admitti existimo.

Qq 2

TI.